Lahti

Talousarvio 2027
Taloussuunnitelma 2027–2029

16.11.2026 Kaupunginvaltuusto

Talous piristyy, kuntatalous seuraa hitaammin

Hallituksen päätökset heikentäneet kuntataloutta

Palkkaratkaisut kasvattavat edelleen kuntien henkilöstökuluja

Ennuste 2027:

BKT 1,8 %

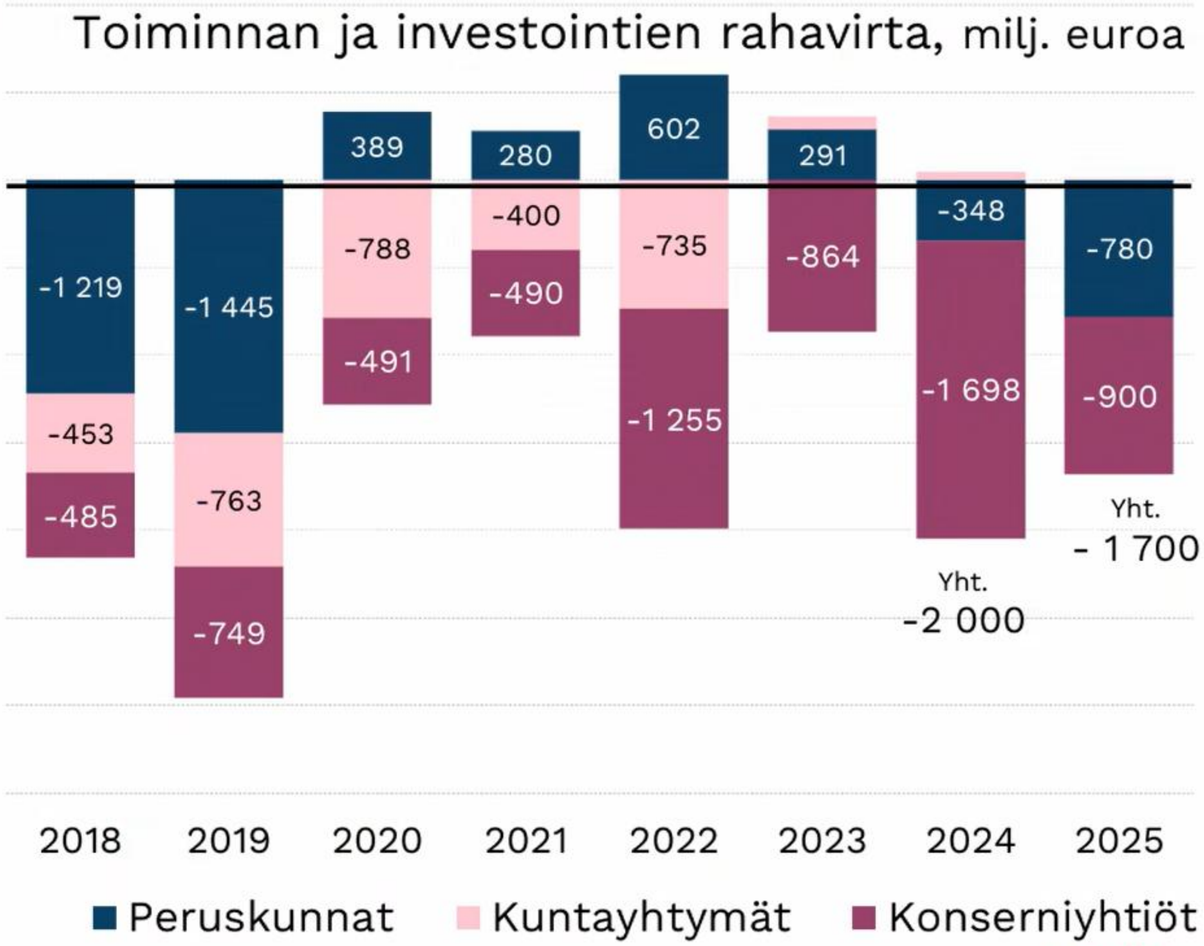
Inflaatio 1,9 %

Työttömyysaste 9,9 %

Pitkäaikaistyöttömyys ylläpitää korkeita työttömyysmenoja

Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntakonsernit ovat rahavirralla mitattuna vahvasti alijäämäisiä

- Konserniyhtiöiden miinusmerkkinen rahavirta johtuu **investointimenoista**.
- Etenkin suurissa kaupungeissa isoja investointihankkeita, kuten asuntorakentamista tai liikenneinvestointeja, on toteutettu usein **konserniyhtiöiden kautta**.
- Isot investoinnit ja talouden alavireisyys ovat 2000-luvulla **kasvattaneet voimakkaasti kuntakonsernien lainakantaa**.

Lähde: Vuoteen 2020 asti Tilastokeskus, vuodesta 2021 alkaen Valtiokonttori

Kuntatalous murroksessa

- Väestörakenteen muutos
- Työllisyyden kehittyminen ja rakenteellinen työttömyys
- Kuntarakenteen muutokset ja kuntayhteistyö
- Investointien mahdollistaminen
- Segregaation hallitseminen
- Julkisen talouden sopeutustoimet
- Investointikyky ja velkaantumisen hallitseminen
- Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen
- Elinvoimaan panostaminen
- Kuntien rahoituksen muutokset
- Taloudellisen kantokyvyn tasapaino

Varmistetaan kyvykkyytemme vastaanottaa tulevaisuuden muutokset

Lahti

Lahden asukaspaneelin julkilausuma talouden suunnittelusta

Asukaspaneelin suositukset Lahden kaupungin talouden suunnittelun tueksi

18.4.2026

Tiivistelmä julkilausumasta

- Julkilausumassa korostuvat **pitkäjänteisyys, ennakoitavuus** ja **sosiaalisten vaikutusten huomioon ottaminen** talouden suunnittelussa.
- Tulojen kasvattamisen osalta painotettiin **maltillisia ja oikeudenmukaisia keinoja**, joiden **vaikutukset eri väestöryhmiin** ja **kaupungin vetovoimaan arvioitaisiin huolellisesti.**
- Paneeli teki **selkeän eron** korotettavissa olevien maksujen ja niiden maksujen välillä, joiden **kohtuuhintaisuus** nähdään hyvinvoinnin ja strategisten tavoitteiden kannalta välttämättömänä.
- Kustannusten hillinnässä keskiössä ovat **toiminnan tehostaminen, tilojen tehokas käyttö**, **päällekkäisyyksien purkaminen** sekä **hankintojen** ja **sopimusten suunnitelmallinen hallinta.**
- Investoinneissa painopiste on **peruspalveluissa**, erityisesti **kouluissa, päiväkodeissa ja monitoimitaloissa**, joita tarkasteltiin **elinkaariajattelun, hyvinvoinnin** ja **alueellisen vetovoiman näkökulmista.**

Tiivistelmä julkilausumasta ja jatkokäsittely

- **Talouden säästöt** eivät välttämättä tarkoita asioiden heikentämistä, vaan voivat tarkoittaa myös asioiden **tehostamista**, **parantamista** ja **järkeistämistä.**
- **Asumiseen** vaikuttavissa teemoissa korostuivat **koulutus- ja työpolkujen jatkuvuus**, **lähipalvelut, työllisyys** sekä asukkaiden **aito osallisuus.**
- Erityisesti **epävarmuus ja heikko osallistumisen** kokemus nähdään **poismuuttoa lisäävinä tekijöinä.**

piirros: Riia Celen

- Valmisteltu julkilausuma ja suositukset on **viety tiedoksi** vuoden 2027 talousarvion valmisteluun **kaupungin johdolle** 12.5. ja **kaupunginhallitukselle** 26.5. sekä 13.8. valtuustoryhmien puheenjohtajille.
- Julkilausuma **julkaistiin asukkaille** OmaLahti-sivustolla 1.6.
- Panelisteille myös kerrotaan marraskuussa, miten julkilausuma on otettu huomioon Lahdessa.

Lahti

Lahden kaupunki

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029

Lahden kaupunki vuonna 2026

- Merkittäviä yritysinvestointeja kaupungissa
- Kasvava yliopistotoiminta vakiintuu
- Kaupunkikehittäminen voimakasta
- Asukasluku kasvussa
- Työttömyys rakenteellista
- Useita kansainvälisiä urheilutapahtumia
- Valmistuvat investoinnit: Myllypohjan monitoimitalo, Kaarikadun päiväkoti, Sibeliustalon julkisivukorjaukset

Tulovero 8,6 %

Talouden sopeutus

Strateginen uudistuminen

Fazer suklaatehdas

- tontti 34 ha
- tehdas 34 000 k-m^2
- työllistää yli 100 htv
- investointi noin 440 milj. €
- käynnistyy 31.12.2027

Lahti

SWECO

DayOne datakeskus

- tontti noin 10 ha
- rakennukset noin 70 000 k-m^2
- työllistää noin 100 htv
- kustannusarvio noin 1,2 mrd. €
- vaihe I-käynnistyminen 2027

Lahti

Lahti 2027 – Katse tulevaisuuteen

Lahti

Kaupunginjohtajan muutokset kehykseen ja LTK-vaiheeseen verrattuna

Muutokset, 1 000 € (tulojen lisäys +, menojen lisäys -)	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Yliopistorahoituksen lisäys, ELVO	-1 350	-1 230	-1 030
Joukkoliikenteen toimintakatteen heikennys, KYMP *	-1 500	-1 500	-1 500
Joukkoliikenteen toimintakatteen parannus, KYMP	500	500	500
Kaupungin avustus kulttuuri-infrastruktuurin ylläpitoon, TIKE	700	700	700
Kaupungin avustus kulttuuri-infrastruktuurin ylläpitoon, KOHA	-700	-700	-700
Rahoitustuottojen kehittyminen	2 000	1 300	1 200
Verorahoitusennusteen kehittyminen	350	930	830
Vaikutus tilikauden yli/-alijäämään	**0**	**0**	**0**

* Lahden seudun joukkoliikennelautakunta 16.9.2026 § 35

Joukkoliikenne	TA 2027	Muutos vs. kehys
- toimintakate, kehys	-9 692	
- toimintakate, lautakunnan esitys	-11 192	-1 500
- toimintakate, kaupunginjohtajan esitys	-10 692	-1 000

Kaupunginhallituksen muutokset kaupunginjohtajan esitykseen verrattuna

Muutokset, 1 000 € (tulojen lisäys +, menojen lisäys -)	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Menojen vähennys, kaupunginvaltuusto ja -hallitus	100	0	0
Menojen vähennys, työllisyyspalvelut	150	0	0
Menojen vähennys, kaupunkiympäristö	250	0	0
Tulojen vähennys, joukkoliikenne	-250	0	0
Menojen lisäys, joukkoliikenne	-250	0	0
Osinkotavoitteen vähennys, Lahden Talot Oy	-150	0	0
Muiden rahoitustulojen lisäys	150	0	0
Vaikutus tilikauden yli/-alijäämään	**0**	**0**	**0**

Joukkoliikenne	**TA 2027**	**Muutos vs. kehys**
- toimintakate, kehys	-9 692	
- toimintakate, lautakunnan esitys	-11 192	-1 500
- toimintakate, kaupunginjohtajan esitys	-10 692	-1 000
- toimintakate, kaupunginhallituksen esitys	-11 192	-1 500

Kaupunginvaltuusto ei tehnyt muutoksia talousarvion lukuihin.

Lahden kaupunki vuonna 2027

- Elinvoimanäkymät vahvistuvat
- Väestö kasvaa, lasten osuus pienenee
- Työttömyysaste edelleen korkea
- Asuntorakentaminen maltillista, pientalotonttien kaavoitukseen panostetaan
- Keskustan kehittäminen ja kampusaluevalmistelu etenee
- Yliopistoyhteistyötä vahvistetaan
- Taloussuunnitelmakauden investoinnit: Mukkulan monitoimitalo, Vesiliikuntakeskus, Urheilukeskus, Paavolan päiväkoti
- Kv-tapahtumia: Salpausselän kisat, Gravel-pyöräilyn EM, Lahti Spartan Weekend

Tavoitteena talouden tasapaino

Korkeakoulukampus keskustaan

Suunnitteluperiaatteet

1. Elinvoiman vahvistuminen
2. Kestävyys ja vastuullisuus
3. Saavutettavuus ja kaupunki-rakenteellinen integroituminen
4. Kytkeytyminen urheilu-, kulttuuri- ja tapahtumakokonaisuuksiin
5. Kaupunkikuva ja identiteetti

Lahti

Kisapuisto

- Alueen asemakaava on tarkoitus päivittää vastaamaan tulevaisuuden kehittämistarpeita.
- Kaavatyön tavoitteena on ratkaista rakentamisen määrään, liikkumiseen, pysäköintiin, suojeluun ja maisemaan liittyviä kysymyksiä.

Lahti

Karisto, Näkkimistö II ja Hennala

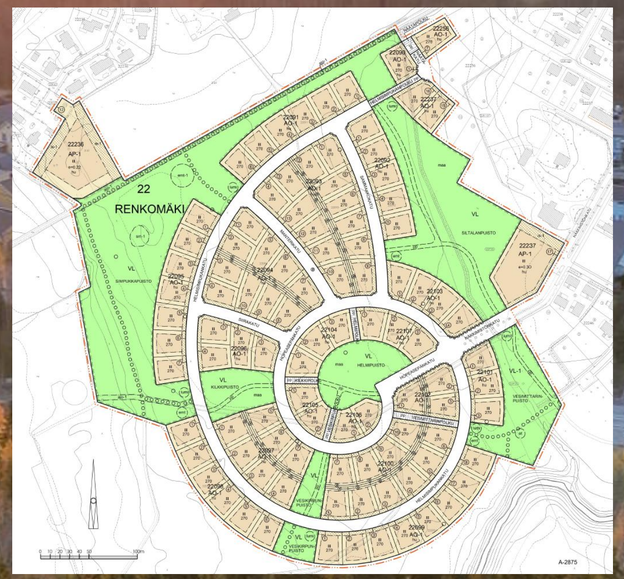
Kariston uudet alueet

Karistonrinteen ja Karistonmäen uusille asemakaavoitetuille alueille rakennettaviksi 100 okt-tonttia ja 11 rivitalo- tai kytkettyjen pientalojen tonttia. Tonttien luovuttaminen alkaa keväällä 2027.

Näkkimistö II

Renkomäen eteläosaan kaavoitetaan 100 omakotitonttia.

Hennala

Niitty-Hennalan alueelle laaditaan ensimmäinen asemakaava.

Lahti
2035

Lahti 2035 – Tehty kestäväksi

Uuden ajan yliopisto- ja ympäristökaupungissa
yritykset menestyvät ja elämä on merkityksellistä.

Arvot

Avoimesti | Vastuullisesti | Yhdessä

Elinvoimaista kasvua

Suomen johtavan ympäristökaupungin huippuosaaminen ja korkeakoulujen kasvu tekevät Lahdesta kansainvälisen edelläkävijän.

Tunnettu yliopistomme ja ammattikorkeakoulumme tuottavat merkityksellistä tiedettä ja ratkaisuja. Vahvistamme sivistystä ja osaamista kaikilla koulutusasteilla. Saamme opiskelijat rakentamaan elämänsä Lahteen.

Olemme vetovoimainen investointikohde sekä ihanteellinen kasvualusta kaikenkokoisten yritysten menestystarinoille.

Ratkaisemme työllisyyden haasteet kehittämällä uusia tapoja toimia.

Tuemme lapsiperheitä ja annamme eväät elämänmittaiselle oppimis- ja kasvupolulle aina lapsuudesta vanhuuteen.

Merkityksellistä elämää

Vahvistamme monimuotoista, puhdasta luontoa, joka on hyvinvoinnin perusta.

Edistämme liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Mahdollistamme monipuoliset harrastusmahdollisuudet kaikenikäisille.

Emme jätä ketään yksin – jokainen lahtelainen on arvokas.

Puramme segregaatiota. Lisäämme kokonaisturvallisuutta ja yhteisöllisyyttä kaikissa elämänvaiheissa yhdessä kumppaneiden kanssa.

Olemme houkutteleva urheilu- ja kulttuurikaupunki, jossa tapahtumat kukoistavat ja matkailijamäärät kasvavat.

Rohkeaa uudistumista

Perustamme tulevaisuuden tasapainoisen talouden ja kestävän kasvun varaan.

Rakennamme inspiroivaa, kestävää ja saavutettavaa kaupunkia. Keskusta sekä asuinalueet ovat eläviä ja viihtyisiä.

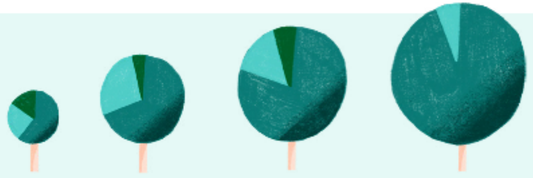
Johdamme tiedolla ja parannamme palveluidemme vaikuttavuutta. Hyödynnämme palvelujen ja prosessien kehittämisessä uutta teknologiaa ja tekoälyä eettisesti ja vastuullisesti.

Olemme osallisuuden ja vuorovaikutuksen suunnannäyttäjä. Annamme lahtelaisille valtaa ja vastuuta kehittää omaa asuinympäristöään.

Lahti on houkutteleva työnantaja, jossa henkilöstöön luotetaan. Meillä jokainen saa kokeilla ja kehittää.

Strategian avainluvut

- Lahti on väestönkasvussa kuuden suurimman kaupungin joukossa
- Työttömyys laskee nopeammin suhteessa muihin suuriin kaupunkeihin
- Yksityisiä investointeja 200 milj. €/ vuosi
- Matkailijoiden yöpymiset kasvavat
- Yritysystävällisyys paranee
- Lahtelaiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi
- Lahtelaiset kokevat elämänsä merkityksselliseksi
- Nuorten päihteidenkäyttö vähenee
- Jokaisella koululaisella on ystävä
- Yksinäisyys vähenee
- Lahtelaisten koulutusaste nousee
- Oppimistulokset paranevat
- Lahden talous on tasapainossa
- Kaupungin henkilöstö voi hyvin

- 20 000 opiskelijaa vuonna 2035
- Luontopositiivinen 2030
- Hiilineutraali ensimmäisenä suurista kaupungeista

Kolme kärkiohjelmaa

Kestävän kasvun ympäristökaupunki:

Tavoitteena olla hiilineutraali ensimmäisenä Suomen suurista kaupungeista, luontopositiivinen vuonna 2030 sekä kasvattaa kestävän yritystoiminnan ja investointien määrää.

Uuden ajan yliopistokaupunki:

Tavoitteena on koulutustarjonnan laajentaminen, kampuskehitys, alueellisen TKI-toiminnan vahvistaminen sekä opiskelijakaupungin ja opiskelijakulttuurin vahvistaminen.

Hyvinvoivien lasten ja nuorten kaupunki:

Tavoitteena on laadukas ja oikea-aikainen kasvatuksen ja oppimisen tuki, segregaation ehkäiseminen sekä turvallinen kasvun, oppimisen ja ohjauksen toimintaympäristö.

Lahden kaupungin talousarvion sitovat tasot 2027

Sitova taso	Sitovuus
Konsernihallinto	
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	tuloarvio ja määräraha
Ulkoinen tarkastus	tuloarvio ja määräraha
Kaupunginjohtaja, konsernihallinto	tuloarvio ja määräraha
Taseyksikkö	
Lahden Tilakeskus	tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita
Määrärahavaraukset	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	ei sitova
Kunnan rahoitusosuus työttömyystuista	määräraha
Elinvoiman palvelualue	
Elinvoiman yhteiset	toimintakate
Kasvupalvelut	tuloarvio ja määräraha
Työllisyyspalvelut	tuloarvio ja määräraha
Kaupunkikulttuuripalvelut	tuloarvio ja määräraha
Taseyksiköt	
Lahden kaupunginorkesteri	tilikauden yli-/alijäämä
Lahden kaupunginteatteri	tilikauden yli-/alijäämä
Sivistyksen palvelualue	
Sivistyksen yhteiset	toimintakate
Sivistyspalvelut	tuloarvio ja määräraha
Wellamo-opisto	toimintakate

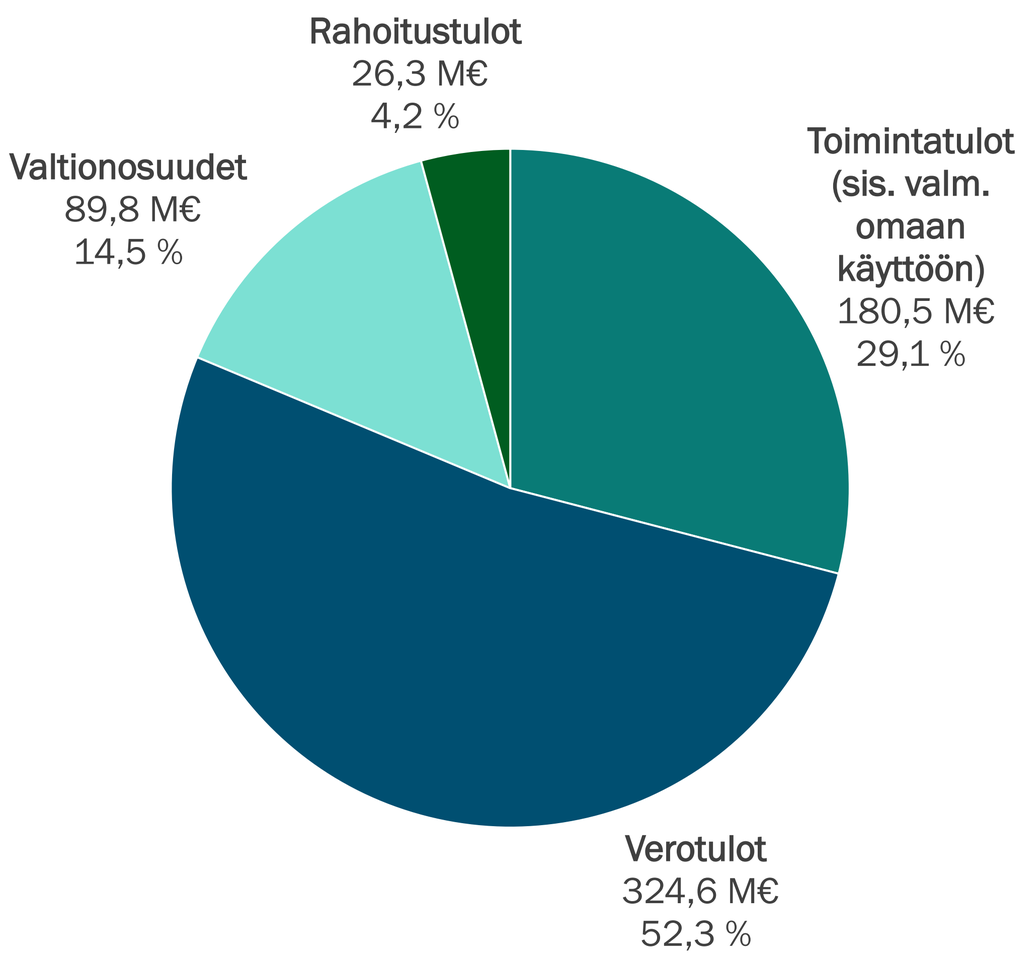
Sitova taso	Sitovuus
Kaupunkiympäristön palvelualue	
Kaupunkiympäristö	tuloarvio ja määräraha
Joukkoliikenne	toimintakate
Tuloslaskelmaosa	
Korkotulot ja -menot	nettoarvio
Muut rahoitustulot ja -menot	nettoarvio
Investointiosa	
Kiinteä omaisuus	investointimenot
Talonrakennus	investointimenot
Julkinen käyttöomaisuus	investointimenot
Irtain omaisuus	investointimenot
Arvopaperit ja osuudet	investointimenot
Rahoitusosa	
Antolainat	nettoarvio
Lainanotto ja lyhennykset, pitkäaikaiset lainat	nettoarvio

Lahden kaupungin talous tasapainossa tuloslaskelmassa

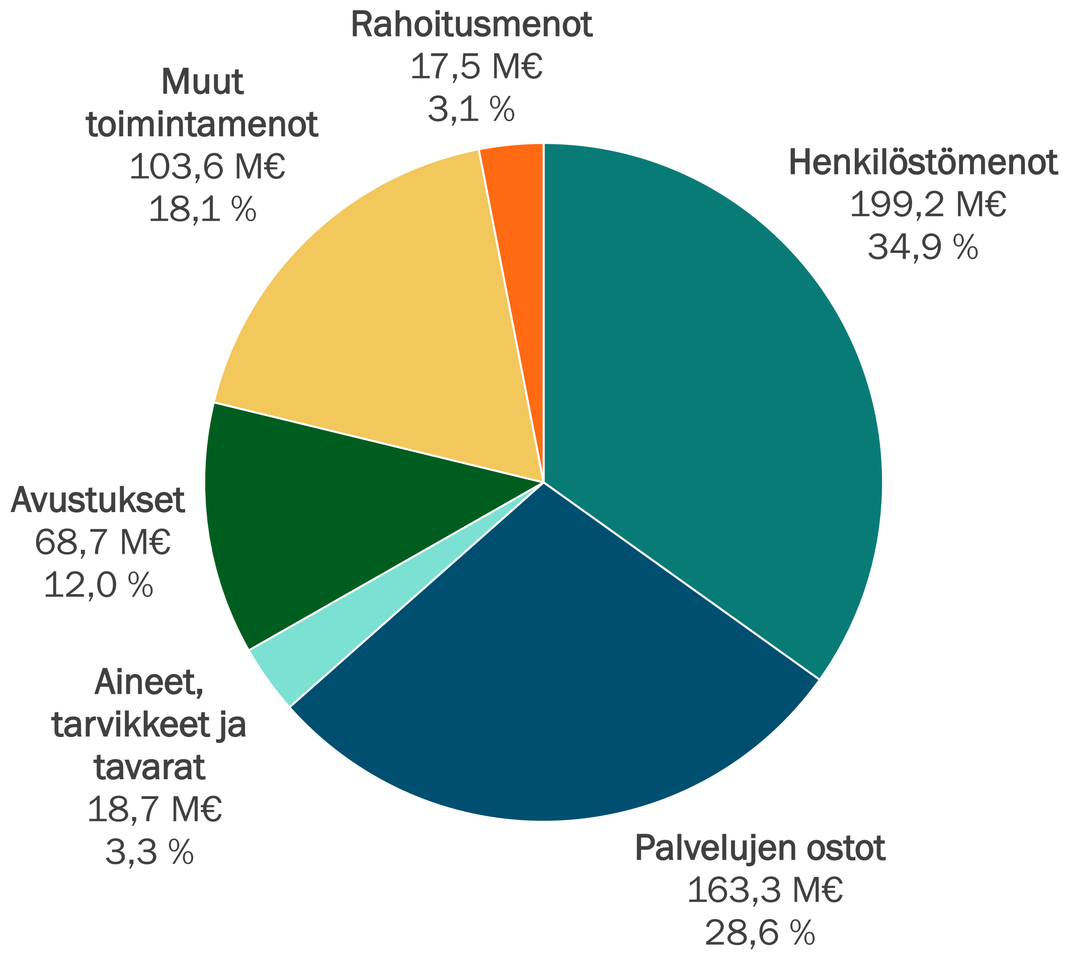
Tuloslaskelma, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	187 043	177 062	179 162	180 893	181 907
Valmistus omaan käyttöön	1 364	1 114	1 334	1 334	1 334
Toimintamenot	-525 711	-549 972	-553 500	-559 151	-564 666
Toimintakate	**-337 304**	**-371 796**	**-373 004**	**-376 924**	**-381 425**
Verotulot	286 330	311 412	324 578	334 033	343 899
Valtionosuudet	88 808	89 828	89 793	85 975	81 555
Rahoitustulot ja -menot	4 987	11 028	8 858	9 833	9 879
Vuosikate	**42 821**	**40 471**	**50 224**	**52 918**	**53 908**
Poistot ja arvonalentumiset	-54 387	-52 097	-51 260	-53 287	-53 822
Tilikauden tulos	**-11 567**	**-11 625**	**-1 036**	**-369**	**86**
Poistoeron lisäys tai vähennys	736	737	1 036	1 036	1 036
Tilikauden yli-/alijäämä	**-10 831**	**-10 889**	**0**	**667**	**1 122**

Lahden kaupungin tulot ja menot lajeittain 2027

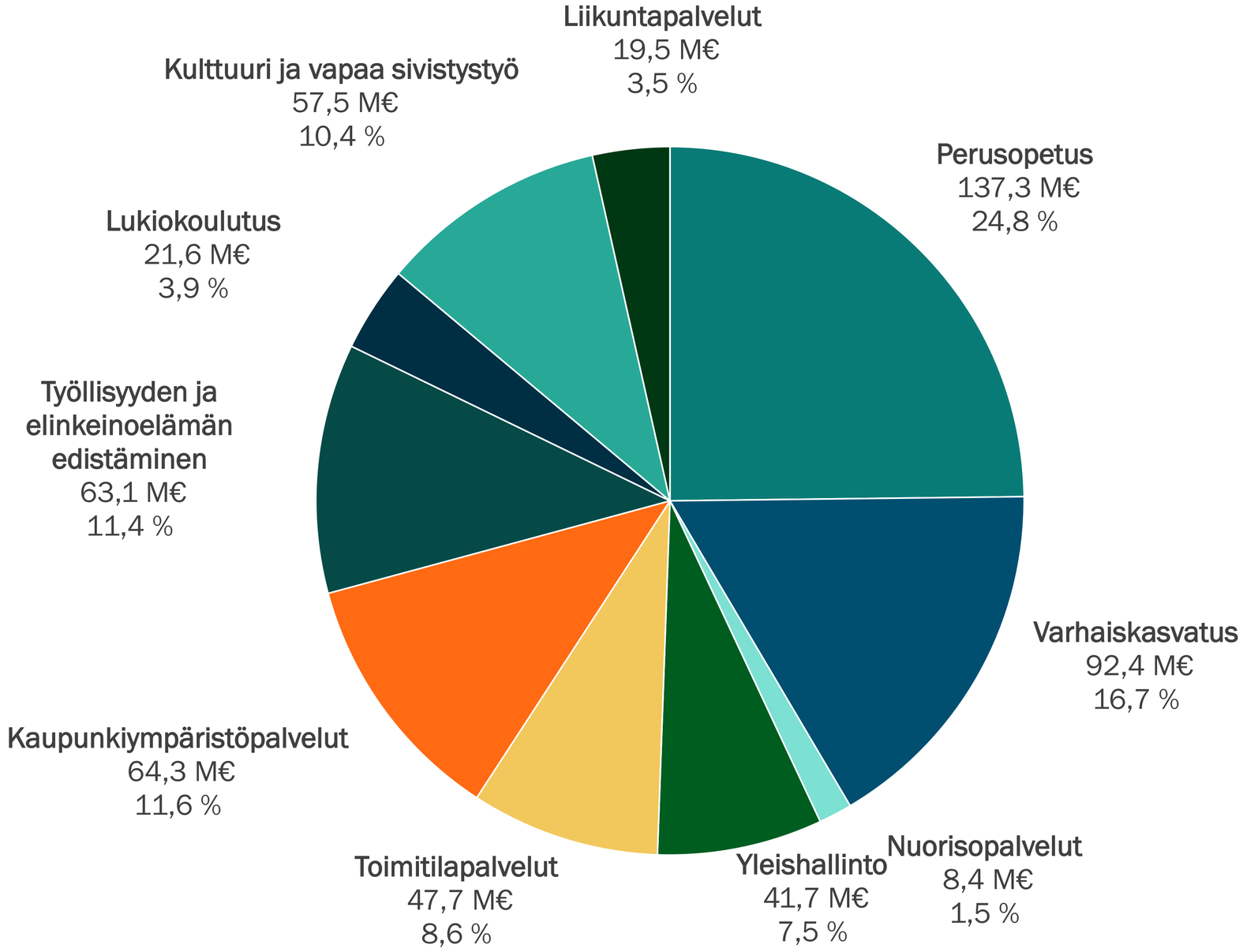
Tulot

Menot

Lahden kaupungin toimintamenot palveluittain 2027

Verotulot

Verotulot, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnan tulovero	213 070	240 409	246 955	253 742	262 666
Kiinteistövero	48 050	44 903	49 273	50 173	50 173
Osuus yhteisöveron tuotosta	25 211	26 100	28 350	30 118	31 060
Yhteensä	**286 330**	**311 412**	**324 578**	**334 033**	**343 899**

Verotulot kasvavat 4,2 %

Talouden merkittävät epävarmuudet heijastuvat verotuloarvioihin

- Yksityinen kulutus on kääntynyt kasvuun, mutta työmarkkinoiden tilanne on edelleen heikko.
- Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksillä voi olla laajempia vaikutuksia kiinteistöverotukseen.
- Yhteisöveron hyvä kehitysarvio perustuu talouden selvään piristymiseen, mutta kehitykseen liittyy paljon epävarmuutta.

Kunnallisveroprosentti 8,6 % (2026: 8,6 %)

Veroprosentit	Lahti 2026	Lahti 2027	Raja-arvot 2027
Kunnan tuloveroprosentti	8,6	8,6	
Kiinteistöveroprosentit			
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,45	1,45	0,93–2,00
Maapohja	1,38	1,38	1,30–2,00
Vakituinen asuinrakennus	0,62	0,62	0,41–1,00
Muu kuin vakituinen asuminen	1,95	1,95	0,93–2,00
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00	6,00	2,00–6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,60	0,60	0,00–2,00
Voimalaitos	3,10	3,10	0,93–3,10

Valtionosuudet

Valtionosuudet, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnan peruspalvelujen vos ilman verotuloihin perustuvaa tasausta	52 510	52 588	47 328	44 250	40 250
Verotuloihin perustuva vos:ien tasaus	24 962	26 647	30 293	29 973	29 973
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos:t	490	202	-359	-779	-1 199
Verotulojen menetysten korvaus	10 845	10 390	12 531	12 531	12 531
Yhteensä	**88 808**	**89 828**	**89 793**	**85 975**	**81 555**

Valtionosuudet pysyvät samana kuin vuonna 2026.

Valtionosuutta lisäävät muun muassa

- oppimisen tuen uudistus
- kotoutumisrahoituksen siirto valtionosuuksiin

Valtionosuutta vähentävät

- kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen
- indeksikorotukseen tehtävä 2,8 prosenttiyksikön vähennys (indeksijarru)
- kuntien tehtävien ja normien vähentämiseen liittyvä valtionosuuden vähennys

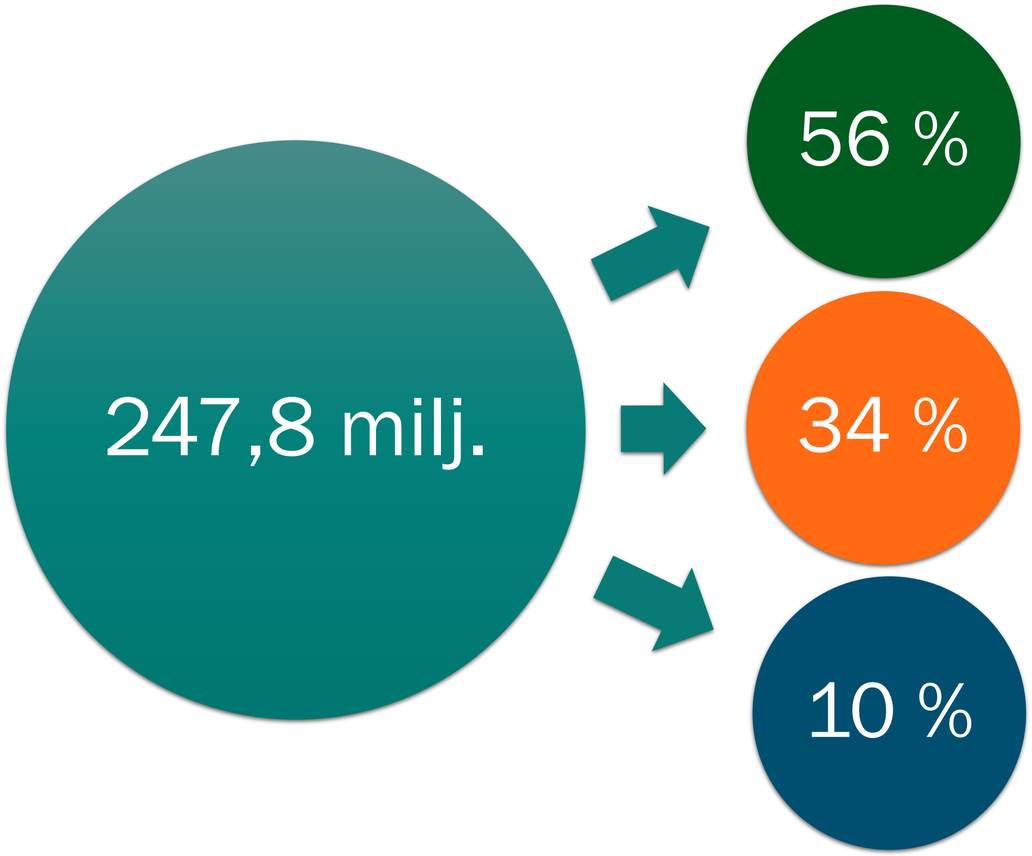
Verotulojen menetysten korvauksessa on huomioitu maan hallituksen veroperustemuutokset.

Investoinnit vahvistavat elinvoimaa

Lahti

Lahden kaupungin bruttoinvestoinnit vuosina 2027–2029

Talonrakennus 138,6 milj.

- Vesiliikuntakeskus 43,4 milj.
- Mukkulan monitoimitalo 26,9 milj.
- Pääkirjaston peruskorjaus/-parannus 14,1 milj.

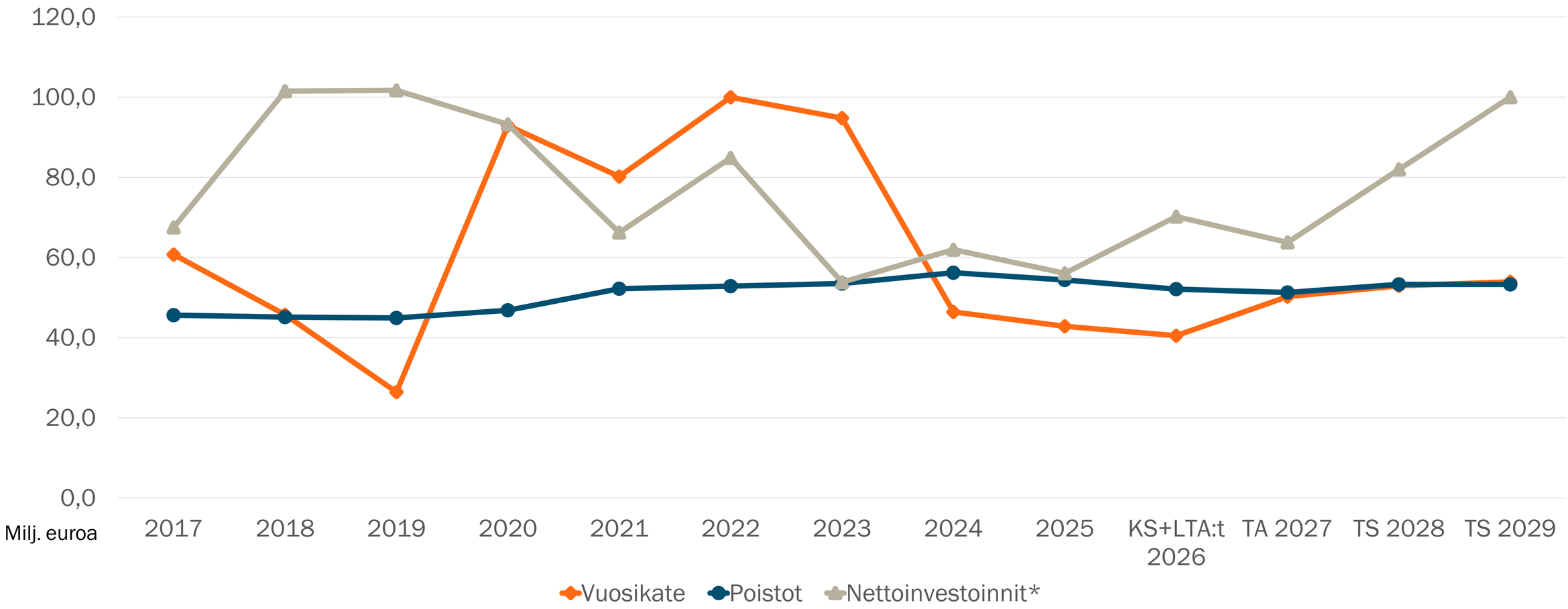
Julkinen käyttöomaisuus 84,8 milj.

- Kadunrakennus 34,8 milj.
- Elinvoimahankkeet 28,5 milj.
- Viheralueiden rakentaminen 7,3 milj.

Muut investoinnit 24,4 milj.

- Irtain omaisuus 12,4 milj.
- Kiinteä omaisuus 7,5 milj.
- Arvopaperit ja osuudet 4,5 milj.

Vuosikate kattaa poistot vuosina 2028–2029

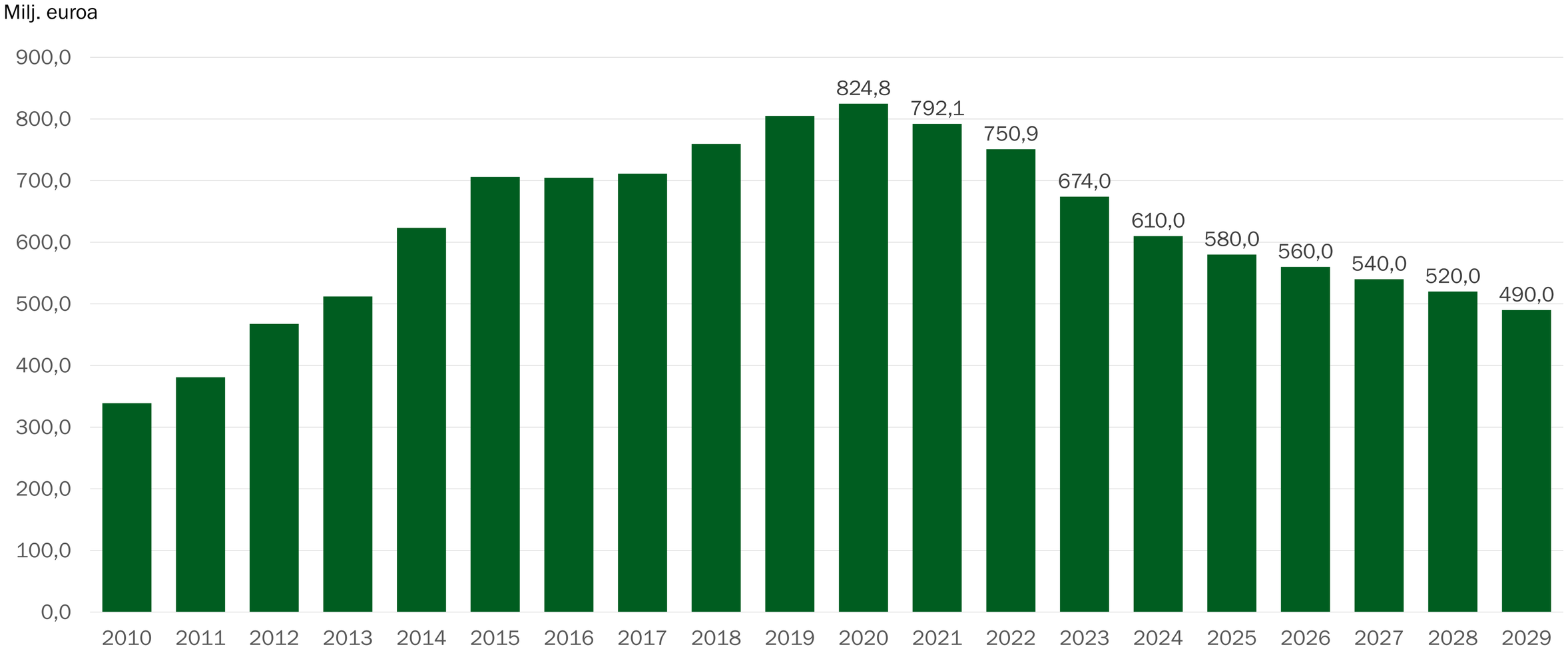

*Nettoinvestoinnit = investointimenot – rahoitusosuudet investointimenoihin

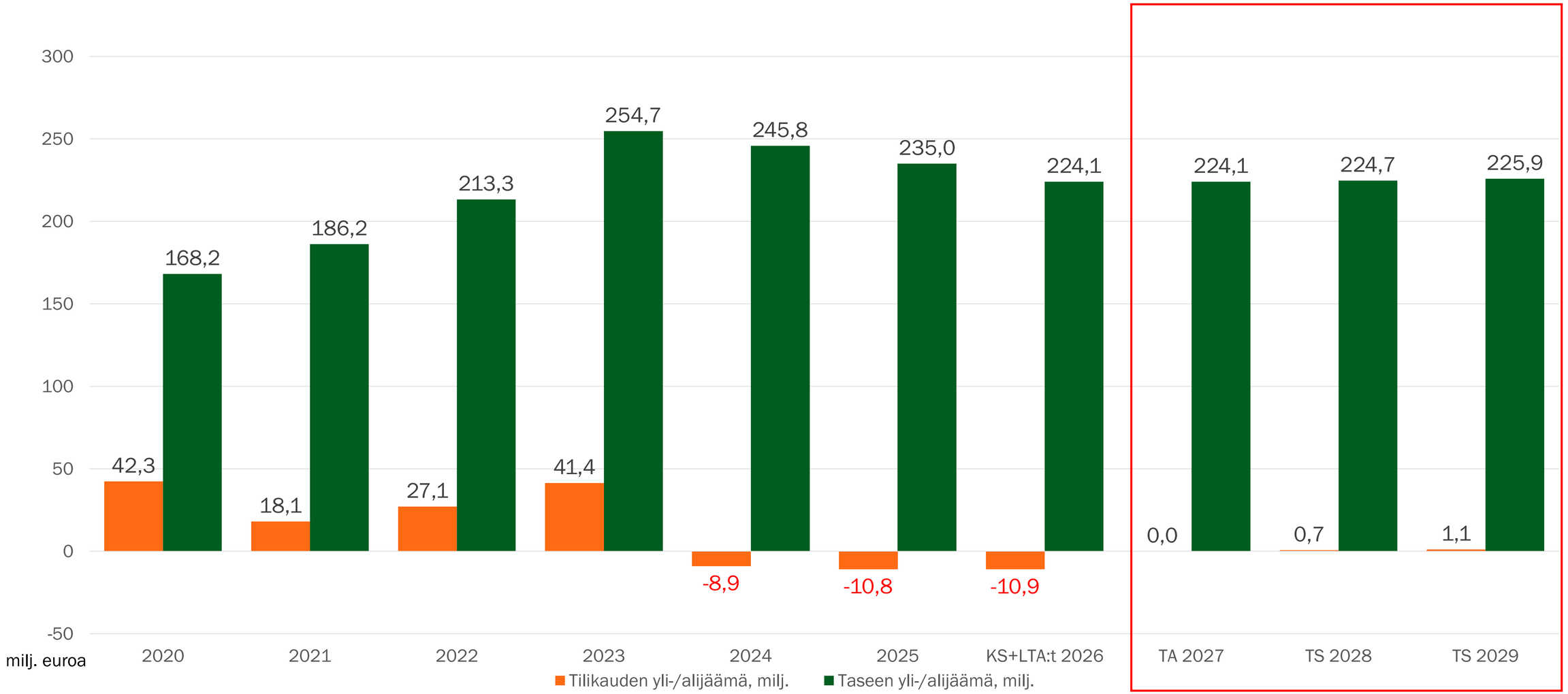
Toiminnan ja investointien rahavirta -10,0 milj. euroa 2027

Rahoituslaskelma, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta	**29 624**	**35 571**	**44 923**	**47 600**	**48 567**
Vuosikate	42 821	40 471	50 224	52 918	53 908
Tulorahoituksen korjauserät	-13 196	-4 900	-5 302	-5 318	-5 340
Investointien rahavirta	**-34 593**	**-61 791**	**-54 956**	**-73 153**	**-91 146**
Investointimenot	-56 559	-70 691	-64 808	-82 471	-100 486
Rahoitusosuudet investointimenoihin	499	500	1 050	500	500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	21 467	8 400	8 802	8 818	8 840
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-4 968**	**-26 220**	**-10 034**	**-25 553**	**-42 578**
Antolainauksen muutokset	**59 883**	**38 345**	**7 494**	**7 270**	**4 282**
Antolainasaamisten lisäykset	0	-1 000	-10 000	-10 000	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset	59 883	39 345	17 494	17 270	14 282
Lainakannan muutokset	**3 662**	**-20 000**	**-20 000**	**-20 000**	**-30 000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-30 020	-20 000	-20 000	-20 000	-70 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	33 682	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	**39 996**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoituksen rahavirta	**103 541**	**18 345**	**-12 506**	**-12 730**	**-25 718**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**98 573**	**-7 875**	**-22 540**	**-38 283**	**-68 296**

Lahden kaupungin rahoituslaitoslainat 2010–2029

Taseen ylijäämä 225,9 milj. euroa 2029, puskuri tulevaisuuteen

Asukasluku

122 476

Asukasluvun kasvu

282 henkilöä (0,25%)

Toiminnan ja investointien rahavirta

-10,0 M€

Ilmastobudjetoinnin tulot, kaupunki

18,8 M€

Ilmastobudjetoinnin menot, kaupunki

35,6 M€

Ilmastobudjetoinnin menot, konserniyhtiöt

11,1 M€

Tilikauden yli-/alijäämä

0,0 M€

Kertynyt yli-/alijäämä

+224,1 M€

Verotulot

324,6 M€

Valtionosuudet

89,8 M€

Lainamäärä per asukas

4 899 €

Lainamäärä yhteensä

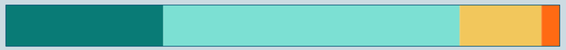
600,0 M€

Tuloveroprosentti 8,6 %

Kiinteistöveroprosentit

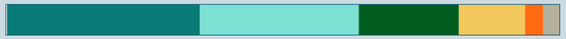
1,45 %	Yleinen kiinteistöveroprosentti
1,38 %	Maapohja
0,62 %	Vakituinen asuinrakennus
1,95 %	Muu kuin vakituinen asuminen
6,00 %	Rakentamaton rakennuspaikka
0,60 %	Yleishyödyllinen yhteisö
3,10 %	Voimalaitos

Tulot lajeittain

Verotulot	**324,6 M€**	**52,2 %**
Toimintatulot	**180,5 M€**	**29,1 %**
Valtionosuudet	**89,8 M€**	**14,5 %**
Rahoitustulot	**26,3 M€**	**4,2 %**

Menot lajeittain

Henkilöstömenot	**199,2 M€**	**34,9 %**
Palvelujen ostot	**163,6 M€**	**28,6 %**
Muut toimintamenot	**103,6 M €**	**18,1 %**
Avustukset	**68,7 M€**	**12,0 %**
Aineet ja tarvikkeet	**18,7 M€**	**3,3 %**
Rahoitusmenot	**17,5 M€**	**3,1 %**

TOP 4 investoinnit

1. Kadunrakennus
2. Elinvoimahankkeet
3. Paavolan päiväkoti
4. Urheilukeskuksen perusparannukset

Bruttoinvestoinnit ryhmittäin

48 %	Julkinen käyttöomaisuus	**30,9 M€**
39 %	Talonrakennus	**25,5 M€**
7 %	Irtain omaisuus	**4,4 M€**
4 %	Kiinteä omaisuus	**2,5 M€**
2 %	Arvopaperit ja osuudet	**1,5 M€**

Lahti

Talousarvio 2027

Lahti

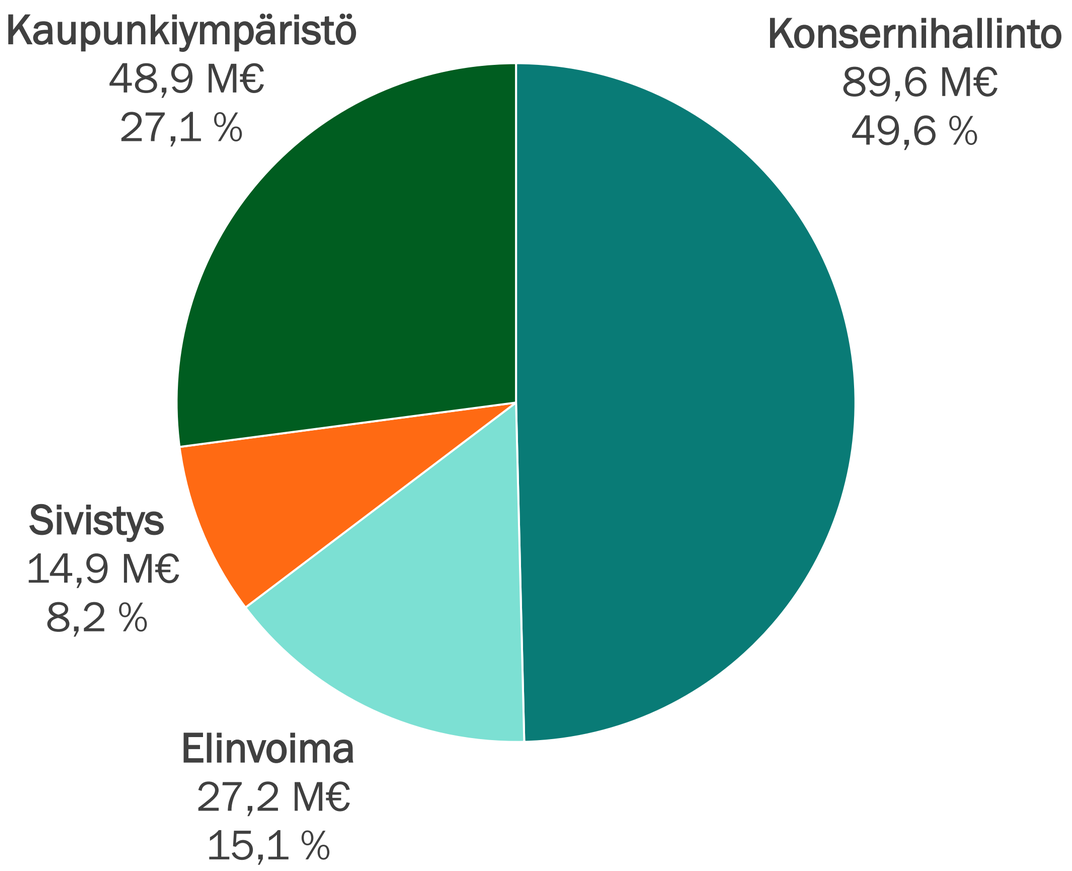
Palvelualueet

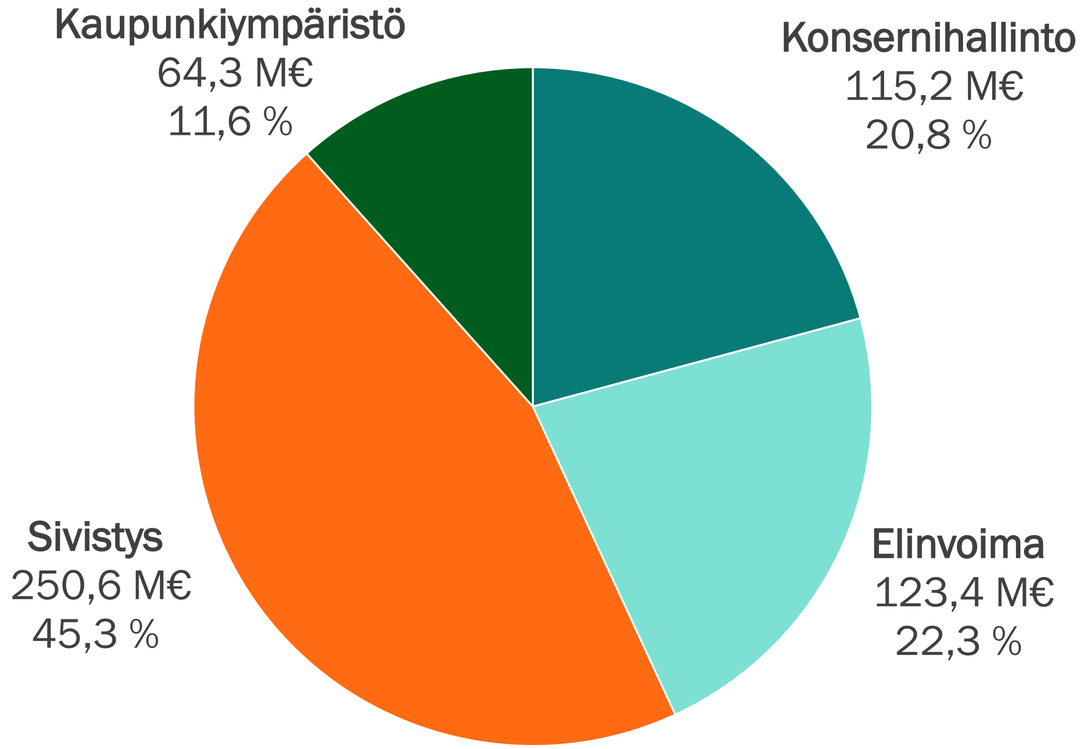
2027 talousarvio ja 2027–2029 taloussuunnitelma

Lahden kaupungin toimintatulot ja -menot palvelualueittain 2027

Toimintatulot

Toimintamenot

Konsernihallinto 2027

Keskitetyt hallinto- ja tukipalvelut

- Strategiatyö
- Laatu- ja kehittämistyön tuki
- Tietohallintopalvelujen hallinta, ohjaus ja tuki
- Henkilöstöprosessien hallinta, ohjaus ja tuki
- Talous- ja rahoitusprosessien hallinta, ohjaus ja tuki
- Kaupunkikonsernin maksuvalmiudesta huolehtiminen
- Hankintaprosessien ohjaus ja tuki
- Kaupungin tilakannan ylläpito ja rakennuttaminen
- Omistajaohjaus
- Kaupunkimarkkinointi ja viestintäpalvelut
- Päätösvalmistelun tuki
- Asiakirjahallinta
- Lakiasioiden tuki
- Sisäinen valvonta

33

konserniyhteisöä

Palvelutori

250 000 asiakasta

Lahti-Piste

68 000

asiakaspalvelutilannetta

Kaupungin hallinnoimat tilat,

460 300 m²

josta kaupunkiorganisaation omassa käytössä oleva tilakanta

326 000 m²

josta markkinoilta vuokrattua toimitilaa

93 000 m²

230
Tietojärjestelmää

14 000
Tietokonetta

4 000
Puhelinta

Tuloslaskelma, konsernihallinto

Tuloslaskelma, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	94 367	87 512	88 953	89 394	89 837
Valmistus omaan käyttöön	529	600	600	600	600
Toimintamenot	-89 275	-92 098	-115 185	-116 370	-117 567
Toimintakate	**5 621**	**-3 986**	**-25 633**	**-26 376**	**-27 130**
Rahoitustulot ja -menot	-2 829	-2 733	-2 750	-2 699	-2 491
Vuosikate	**2 792**	**-6 719**	**-28 383**	**-29 076**	**-29 621**
Poistot ja arvonalentumiset	-20 647	-20 641	-21 203	-22 043	-22 263
Tilikauden tulos	**-17 855**	**-27 360**	**-49 586**	**-51 118**	**-51 884**
Poistoeron lisäys tai vähennys	69	70	70	70	70
Tilikauden yli-/alijäämä	**-17 785**	**-27 290**	**-49 516**	**-51 049**	**-51 815**
Rah. osuus työttömyystuista *			-27 000	-27 000	-27 000
Tilikauden yli-/alijäämä	-17 785	-27 290	-22 516	-24 049	-24 815

* Vuodet 2027–2029 sisältävät kunnan rahoitusosuuden työttömyystuista, joka siirretään konsernihallintoon 1.1.2027 elinvoiman palvelualueelta.

Elinvoiman palvelualue 2027 (vertailuluku TP 2025)

KASVUPALVELUT

72 % (67 %)

Kasvihuonepäästöt vähentyneet vuodesta 1990

10 %

TK-menojen kasvu

(Päijät-Häme 570 euroa/asukas 2024)

9 600 (8 816)

Korkeakouluopiskelijoiden määrä

TYÖLLISYYSPALVELUT

223 000 (210 611)

Asiakaspalvelutapahtumaa

65 % (61 %)

Työttömyysjaksoista päättyy ensimmäisen 6 kk aikana

27,0 milj. euroa

(TP 2025: 24,9)

Työttömyysturvan rahoitusvastuu

220 (217)

Myönteistä starttirahapäätöstä

KAUPUNKIKULTTUURI

1 600 (1 600)

Kaupunkikulttuurin vastuualueella toteutetut tapahtumat

56 000 (49 895)

Kaupunginteatterin katsojat

60 000 (68 768)

Sinfonia Lahden kuuntelijat

140 000 (127 000)

Kaupunginmuseon asiakasta

Tuloslaskelma, elinvoiman palvelualue

Tuloslaskelma, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	29 280	27 984	27 195	27 470	27 689
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-142 221	-148 347	-123 421	-124 747	-125 799
Toimintakate	**-112 941**	**-120 363**	**-96 226**	**-97 277**	**-98 110**
Rahoitustulot ja -menot	-11	-10	-8	-8	-8
Vuosikate	**-112 952**	**-120 373**	**-96 234**	**-97 285**	**-98 118**
Poistot ja arvonalentumiset	-3 601	-3 005	-2 839	-2 948	-2 980
Tilikauden tulos	**-116 553**	**-123 377**	**-99 073**	**-100 233**	**-101 098**
Poistoeron lisäys tai vähennys	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	**-116 553**	**-123 377**	**-99 073**	**-100 233**	**-101 098**
Rah. osuus työttömyystuista *	-24 920	-27 350			
Tilikauden yli-/alijäämä	-91 633	-96 027	-99 073	-100 233	-101 098

* Vuodet 2025–2026 sisältävät kunnan rahoitusosuuden työttömyystuista, joka siirretään konsernihallintoon 1.1.2027 elinvoiman palvelualueelta.

Sivistyksen palvelualue 2027 (Vertailuluku TP 2025)

Perusopetuspalvelut

9 900 (10 150)	17 800 (18 400)	1,80 (1,82)
Oppilasmäärä perusopetuksessa	Vuosiviikkotunnit (kpl)	Vuosiviikkotunnit/ oppilas (kpl)

Varhaiskasvatuspalvelut

6 300 (6 600)

Alle kouluikäistä, joista

3 200 (3 500)	1 500 (1 600)	700 (700)
Varhaiskasvatuksessa/ esiopetuksessa	Yksityisessä varhaiskasvatuksessa	Kotihoidon tuella

Nuorisopalvelut

270 000

(297 889)

Osallistuja- ja asiakasmäärä

720 (835)	3 500
Erityistuettujen nuorten lukumäärä	Harrastamisen Lahden malli osallistujamäärä

Kirjasto- ja tietopalvelut

1 000 000

(990 226)

Asiakaskäynnit

16 (16,24)	17 500 (17 018)
Lainaukset/asukas (kpl)	Toimintaan osallistuvat

Wellamo-opisto

176 000

(179 718)

Asiakaskäynnit

47 000 (46 231)
Tuntimäärä

Tuloslaskelma, sivistyksen palvelualue

Tuloslaskelma, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	15 223	14 859	14 859	15 633	15 742
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-235 402	-244 942	-250 637	-253 143	-255 770
Toimintakate	**-220 180**	**-230 084**	**-235 778**	**-237 510**	**-240 028**
Rahoitustulot ja -menot	-3	0	0	0	0
Vuosikate	**-220 183**	**-230 084**	**-235 778**	**-237 510**	**-240 028**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 904	-1 242	-975	-1 014	-1 024
Tilikauden tulos	**-222 086**	**-231 326**	**-236 753**	**-238 524**	**-241 052**
Poistoeron lisäys tai vähennys	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	**-222 086**	**-231 326**	**-236 753**	**-238 524**	**-241 052**

Kaupunkiympäristön palvelualue 2027

Kaupungin asemakaavoitettu alue

9 930 ha

111 ha enemmän
kuin tilinpäätöksessä 2025

Asemakaavoitettu asumisen k-ala, k-m^2/v
35 000

Käsitellyt rakennusluvat

650 kpl

13 kpl enemmän
kuin tilinpäätöksessä 2025

Tonttien luovutus
45 kpl
18 enemmän
kuin tilinpäätöksessä 2025

Investoinnit

33,6 milj. euroa

9,7 milj. enemmän
kuin tilinpäätöksessä 2025

Hoidetut puistot ja viheralueet

801 ha

Metsiä **7 000 ha**

joista suojeltu **1 124 ha**

Joukkoliikenteen matkustajamäärä

8 200 000 kpl

1,9 % enemmän
kuin tilinpäätöksessä 2025

Mankelien käyttöaste
4,2

Kävely- ja pyörätiet

170 km

Tuloslaskelma, kaupunkiympäristön palvelualue

Tuloslaskelma, 1 000 €	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	48 173	46 707	48 155	48 396	48 639
Valmistus omaan käyttöön	834	514	734	734	734
Toimintamenot	-58 813	-64 585	-64 257	-64 891	-65 530
Toimintakate	**-9 805**	**-17 363**	**-15 368**	**-15 760**	**-16 158**
Rahoitustulot ja -menot	-3	0	0	0	0
Vuosikate	**-9 808**	**-17 363**	**-15 368**	**-15 760**	**-16 158**
Poistot ja arvonalentumiset	-28 235	-27 209	-26 243	-27 282	-27 555
Tilikauden tulos	**-38 043**	**-44 572**	**-41 611**	**-43 042**	**-43 712**
Poistoeron lisäys tai vähennys	667	667	967	967	967
Tilikauden yli-/alijäämä	**-37 377**	**-43 905**	**-40 644**	**-42 076**	**-42 746**